

Sygn. akt: III U 819/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2013 r. w Ostrołęce

sprawy z odwołania W. B.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek odwołania W. B.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 17 kwietnia 2013r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 819/13

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 17.04.2013r. odmówił W. B. prawa do emerytury rolniczej na podstawie art.19 ust.1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.jedn. Dz.U. z 2008r., Nr 50, poz.291 ze zm.), argumentując, że wnioskodawczyni zgromadziła jedynie 24 lata, 6 miesięcy i 2 dni podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, zamiast 25 lat.

W. B. wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Podniosła, że od 16 roku życia pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców. Pomimo zatrudnienia na podstawie umowy o pracę – od dnia 01.07.1977r. opłacała składkę na ubezpieczenie rolnicze. Stwierdziła, że była domownikiem w gospodarstwie rodziców, którzy prowadzili dział specjalny tj. fermę lisów. Podniosła, że z kartoteki ewidencyjnej KRUS-u wynika, że podlegała ona ubezpieczeniu rolników w latach 1977-1982, lecz z mocy ustawy była zwolniona ze składki z uwagi na to, że nie miała 35 lat. Ponadto podniosła możliwość doliczenia jej okresu, gdy sprawowała opiekę nad dziećmi do lat czterech urodzonymi w 1974r., 1976r., 1978r. i 1984r., a pracowała w gospodarstwie rolnym. W konkluzji wniosła o zaliczenie jej do okresów podlegania ubezpieczeniu rolniczemu okresów: 01.05.1977r.-17.04.1978r. i 25.05.1979r.-22.05.1982r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, że ubezpieczenie z tytułu działów specjalnych weszło w życie od dnia 01.01.1983r. Stwierdził, że do dnia 31.12.1982r. rolnikiem nie była osoba prowadząca dział specjalny. Ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin z dnia 27.10.1977r. zawierała definicję rolnika, zgodnie z którą rolnikiem był właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 0,5 ha gruntów rolnych i leśnych, który nie jest objęty ubezpieczeniem społecznym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin.

W toku postępowania organ rentowy podniósł, że skoro odwołująca stała się właścicielką gospodarstwa rolnego od dnia 11.09.1981r., to nie mogła korzystać z ustawowego zwolnienia od opłacania składek w okresie od dnia 01.01.1978r. do dnia 31.12.1983r. Ponadto podniósł, że nie można jej zaliczyć okresu od dnia 01.07.1977r. do dnia 10.09.1981r., gdyż odwołująca pozostawała wówczas w zatrudnieniu i ZUS przy ustalaniu prawa do emerytury zaliczył jej okres pracy od dnia 07.09.1972r. do dnia 22.05.1982r.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

W. B. urodziła się dnia (...) Zatem ubiega się o emeryturę rolniczą, o której mowa w **art.19 ust.1** powoływanej powyżej ustawy. Zgodnie z tym przepisem emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Natomiast w myśl **art.19 ust.1a** w/w ustawy – wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie do dnia 31 grudnia 1952r. wynosi co najmniej 60 lat.

W. B. ukończyła 60 lat dnia (...) Spór dotyczył jedynie faktu, czy odwołująca zgromadziła wymagany 25-letni okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Prezes KRUS uznał jej bowiem z tego tytułu jedynie 24 lata, 6 miesięcy i 2 dni.

Z art.19 ust.1 pkt 2 w/w ustawy wynika, że w przypadku odwołującej przy obliczaniu okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu należy mieć na uwadze treść art.20 w/w ustawy. Natomiast w myśl art.20 ust.3 w/w ustawy – osobom urodzonym po dniu 31.12.1948r. nie można doliczyć okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. Odwołująca należy do tej grupy osób, albowiem urodziła się po wskazanej powyżej dacie. W przedmiotowej sprawie jest to o tyle istotne, że odwołująca była związana stosunkiem pracy z (...) Zakładami (...) w okresie od dnia 07.09.1972r. do dnia 22.05.1982r. i uzyskała prawo do emerytury decyzją ZUS z dnia 30.01.2013r. Przy obliczaniu wysokości tej emerytury ZUS uwzględnił z tego zatrudnienia następujące okresy składowe: 07.09.1972r.-30.04.1977r., 18.04.1978r.-24.05.1979r. Natomiast okresy: 01.05.1977r.-17.04.1978r. i 25.05.1979r.-22.05.1982r. przyjął jako okresy nieskładowe z tytułu sprawowania opieki nad dziećmi do czterech lat, co wynika z oznaczenia kodu 104 na karcie przebiegu zatrudnienia (k.16 akt ZUS). Z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z tego zatrudnienia wynika, że w okresach: 01.05.1977r.-17.04.1978r. i 25.05.1979r.-22.05.1982r. W. B. przebywała na urlopie wychowawczym w związku z urodzeniem syna J. (ur. (...)) i M. (ur. (...))

W niniejszym postępowaniu odwołująca wywodzi, że w/w okresy, w których nie świadczyła pracy w (...) w związku z okresem sprawowania opieki nad dziećmi, winny być jej zaliczone do okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu, gdyż w tym okresie była domownikiem rodziców, którzy prowadzili dział specjalny tj. fermę lisów, a z kartoteki ewidencyjnej wynika, że była ubezpieczona w KRUS-ie. Ponieważ odwołująca wraz z mężem kupiła dnia 11.09.1981r. gospodarstwo rolne, zatem od tego dnia została objęta ubezpieczeniem rolniczym. Wobec powyższego spór w niniejszej sprawie sprowadził się do okresów: 01.05.1977r.-17.04.1978r. i 25.05.1979r.-10.09.1981r.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do zaliczenia tych okresów do okresów podlegania ubezpieczeniu wymaganych do uzyskania emerytury rolniczej.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że okresy te zostały zaliczone przy ustalaniu prawa do emerytury z ZUS jako okresy nieskładkowe. Natomiast w myśl art.20 ust.2 w/w ustawy – okresów takich nie zalicza, jeżeli zostały zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

W ocenie Sądu ta okoliczność uniemożliwia zaliczenie odwołującej niejako „podwójnie” tego samego okresu z różnych tytułów: na potrzeby uzyskania prawa do emerytury z ZUS i emerytury z KRUS. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 02.10.2008r. (III UK 49/08) - nie jest dopuszczalne podwójne zaliczenie tego samego przedziału czasu jako okresu składkowego lub nieskładkowego i zarazem okresu pracy rolniczej. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł, że przepis art.10 ust.3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS koresponduje z art.20 ust.2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, wykluczając możliwość podwójnego uwzględnienia danego okresu, zarówno przy ustalaniu prawa do świadczeń rolniczych jak i świadczeń z powszechnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1997 r., II UR 2/97, OSNAPiUS z 1997 r., nr 24, poz. 497).

Bez znaczenia pozostaje okoliczność, że z karty ewidencyjnej ubezpieczonego wynika, że w tych okresach odwołująca była ubezpieczona w KRUS, przy czym w okresie od dnia 01.01.1978r. do dnia 31.12.1983r. była zwolniona z opłacania składek, gdyż nie ukończyła 35 lat. Dokumentu tego nie można zweryfikować, gdyż nie zachowały się dokumenty w oparciu o które sporządzono tę kartę. Należy jednak zwrócić uwagę, że w spornych okresach odwołująca mogła mieć jedynie status domownika rolnika, albowiem własne gospodarstwo ma od dnia 11.09.1981r. Sporne okresy przypadają zatem na obowiązywanie ustawy z dnia 27.10.1977r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U.1977, nr 32, poz.140). Ustawa ta nie zawierała definicji „domownika rolnika”, nie zawierała podstawy prawnej, aby za domownika rolnika opłacać składkę, a tym samym nie przewidywała zwolnienia z obowiązku opłacania składki dla domownika rolnika, który nie ukończył 35 lat. Obowiązek opłacania składki za osobę będącą domownikiem rolnika wprowadziła dopiero kolejna ustawa z dnia z dnia 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin. Dlatego zapis w karcie ewidencyjnej o zwolnieniu z opłacania składki w w/w okresie budzi wątpliwości, a tym samym wątpliwości budzi treść karty ewidencyjnej. Ponadto zasygnalizować należy, że ustawa z 1982r. wprowadzając w art.2 pkt 2 definicję domownika rolnika wskazywała, że jest to członek rodziny rolnika i inne osoby pracujące w gospodarstwie rolnym, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem, ukończyły 16 lat, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów, a ponadto praca w gospodarstwie rolnym stanowi ich główne źródło utrzymania.

Odwołująca w spornych okresach podlegała innemu ubezpieczeniu, gdyż miała status pracownika. Okoliczność, że przebywała na urlopie związanym z opieką nad dziećmi pozostaje bez znaczenia, albowiem w tych okresach nie utraciła ona ubezpieczenia pracowniczego. Z obowiązującego w tym okresie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.11.1975r. w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi (Dz.U. z 1975r., nr 43, poz.219) – z §4 wynika bowiem, że w czasie urlopu bezpłatnego pracownica zachowuje dla siebie i dla członków rodziny prawo do świadczeń społecznej służby zdrowia oraz prawo do zasiłków rodzinnych. Natomiast z §11 ust.2 wynika, że okresy urlopu bezpłatnego w wymiarze nie przekraczającym 6 lat uważa się za okres zatrudnienia w rozumieniu przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do zaliczenia spornych okresów do okresów, o których mowa w art.20 ust.1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem w okresach tych odwołująca podlegała innemu ubezpieczeniu i okresy te zostały zaliczone jako okresy nieskładkowe przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS. Należy w tym miejscu podnieść, że gdy W. B. ubiegała się o prawo do emerytury z ZUS w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych wykazała sporne okresy jako pracę wS. E. (następcy prawnym (...)). Nie kwestionowała także decyzji ZUS o przyznaniu emerytury, która określała wysokość świadczenia w zależności od ilości okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających. Jedyne na marginesie podnieść należy, że te same wnioski dotyczą okresu od dnia 11.09.1981r. do dnia 22.05.1982r. oraz okresu od dnia 10.09.1984r. do dnia 23.09.1986r., które KRUS zaliczył odwołującej ponieważ była właścicielką gospodarstwa

rolnego, gdy tymczasem okresy te także zostały zaliczone do prawa do emerytury ZUS jako okresy nieskładkowe. Nadto okres od dnia 01.01.1997r. do dnia 30.06.2007r. został uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury w ZUS jako okres uzupełniający. Okres ten uwzględnił także KRUS, przy ustalaniu, czy odwołująca ma prawo do emerytury rolniczej, a więc także nastąpiło „podwójne” zaliczenie tego okresu.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uznał, że odwołująca nie wykazała podlegania ubezpieczeniu emerytalno-
rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20 w/w ustawy.

Z tych względów Sąd oddalił odwołanie na mocy **art. 477¹ §1 kpc.**